

217b.

RMK. I. ~~223.~~

(^{Todoruwa} - pild.)
(4 lev-vi tere d.)

+ 1 fénykép)

... voltabol es ergalmassagabol, a
... embor allapartya. De az io egeszt
... egy Isten adgya, es maga gondgya
... hogy mind az egesztget es mind be
... böchölettyök lezon.
... vitallya. Ismeg: az ornosoknak az
... tömötte az ornosast, es az böch em
... retök az zent iralban: Isten, vgymond,
... dues akarattya. Ennet vannak amaz
... de meg tartam, es legelletni, addig,
... achauat nem akarya az embori tern. zec
... dor tudos emboroket, kiknek ornosas
... en az maga legcedlegre hualat imadla
... b töstönknek tapalalat, Ismeg az be
... rendölte, merckletos eletot, io zantla
... as, ennek meg tartalata, Isten io ma
... egesztget, Istenöl a kinek adatik, zep,
... g, kazdaglag, nemzeileg, abból zar
... leuen embornek mondatik. Mind tiz
... nchnel. Es kinek a nich, (ha meliam
... hir neu, dragab mindon draga könél,
... mas elet.
... nak, laydalmak es betegfegök nekil va
... or hir neu te, lehnk es baratinok közöt.
... oglag, az Christus erdoméből. Az ma
... nek, iutalma es hazna az idüföleg es
... azalaban, es ep allapartunkban.
... fösös eliben. Harmadzor, egeszte

... Az harmadikról, tudnya illik az Isteni bölche
... zolgal az beteghöz.
... hatod azzal az io ornos, ha valaha ornoslata nem
... nel az emborok allapartya felöl. mindom zidalmaz
... magat vigazatalni Istennek zep es nömos vegzeztly
... dolgajban ketölködö ne legyon. Hanem tuggya
... lassa miben legyon hualatya az beteghöz, hogy
... elenken. Azert enni dolgokban az ornos io meg
... es Istenhöz kel mennönk, ezt adgya az Isten bezede
... vagy nyomoru vagy öröm, de ezt el kel hadunk,
... zarandoklag, es vagy egesztet, vagy io zerencha,
... ez testi eleniknek el vegzeztlyre adatik, mert ez velag
... nyunkert az Istenöl. Nemellyeknek az betegfeg,
... emeztet, mert mindont melian vchönk föl bi
... höz valo. zöletör zöröz, nekien az veket
... seguel. Nemellynek az nyomoru lagok alial Isten
... tatofagat proballva vele, mint az zent Iob beteg
... tengör az V Isten iteleti, nemellynek igaz hiti alha
... es binökrol valo meg zönölnök okayert. It azert
... korta az embörre, vagy meg alazalnak, keferelenek,
... Ekkeppen az betegfegis, Istenöl cretetik gya
... rendöli azt, a mit Isten az eu hala adalata adot uolt.
... es magarol el feledközteti. Es mindon gonozlagra
... volna. mert az io egesztet nek. z embört Istenöl
... fegök volt volna, de hogy ingven soha se zilletnek
... elnek, es iob volna nemellyeknek, nem hogy egesz
... kiknek akarya. Noha azzal, lokan gonoz vegre

18)
az kardag es az zegeny : azt sem érthete meg,
hogy ha zep termető ; auagy rut mellük volt : sem
azt hogy mi módon halallal a betegfegben holt meg.
mihelt azért zömben iuta az halál, hogy semmit
nem gondol sem nem keduez seakm. enne
kőm is ollyannak kel lennom. azonnal meg zomo
rodam es meg alazam magamat. Azert hasonlatos
az embörnek életi az folyo vizhöz, mint hogy az
mi egy zör el megyön, sosa ismeg többé vizza nem
foly, azonképp az embör holot egy zör el mulik,
többé hátra nem várandó : Az halál közönfegös
az iffiaknakis, mint zinten az vénöknök, mert men
nél touab el az embör annál közellyeb az vénfeg
höz es az halálhoz.

O thi elő embörök veseitök az hallottakra, az
thi elmétöket. z vegyetök példat ö rolok, hogy
ökis voltanak ollyanok a mint thi vadtol : ismeg
thi is leztök ollyanná a mint ök.

Azert illik emennek naponként, életét meg
iobbjtan, es meg tenni, mert it vagyon Aeye es
helye az örök életnek meg elenének, es meg talá
lisanak. Mert van ki it ez velagon magának zent
eletöt nem keres, es zentfegös dolgokban nem fog
lalatos sem nem akarya magát foglalni, es meg tén
ni : az mennyeknek orzagaban sem lézön zenté.

Az öka, it erre való gondolatomban is, hogy
az Istennek ayandékjít a kik nálam vannak, ki ie
lönchem, a kikkel engömet zeretöt es meg ayandé

RMK I. 217/b.

Fr. I. 222

GREGORIVS FR
kouith De seipso:

Svm quia mortalis, moriendi legibus
Nolim homines donis ipse care
Dum vixi, fuerant Medicinæ munera no
Et mihi pulchra, meo prospiciente
Illa simul mecum nolim ad mea busta re
Thesauros linguam post mea fata bo
His sumptis grates summo vt dent coelis
Munera qui tribuit larga saluti hom

STEPHANI BEYTH
TESTATVM.

Noui hominem tenui membro
Attamen hic etiam sunt pia
Non Medicina venit sapienti è cor
Ni Deus intus agat, sacraq; dona fo

Distichon.

Colica quos torfit, paralyfis, dira pod
Calculus, atq; hydrops, his pia do

ISTEN

Iambor egyházi zolgák. Kit mindön időzölendő
 nek tudni kel, de ez könyvben én nem zollok arról.
 Hanem az Vt Isten, a meniben nekőm az betegle-
 gők ellen való orvosság tudatát az eu kegyelméből
 engedte, arról akárok zollanom, hogy Istenom ayan-
 dekatis egybek eleltre ki adgyam, es magam is ne
 talaltam Istenomnak az ő io voltárol haladlan
 lenöm, ezért neveztem Isten által ez könyvechket,
 eler könyvűnek, hogy elcők meg tartatát tanulljak
 az embörök belőle, es velem őzue halat adgyanak
 Istennek erte. Ne itellye senki hogy magam ke-
 költegebből adtam volna ez nevet neki, ha
 ki akarya meg kesertheti.

ISTENTŐL KEGYELMET KE

uanok mindön iambor embörnek es alazatos
 zolgalatomat ayanlom.

AZ embörök nem magokért terömtetnek. ha-
 nem hogy az eu elettyörkel nagy sok embörök-
 nek zolgallyanak. Es a minemő ioual az Isten zereti
 őket, azt egymással közöllyek. Mikoron azért erről
 gondolkodnán, es ez őmben forgatnám az emböri
 elctnek reuid voltát, es aztis ez őmben véuén, hog az
 halál emböröknek zömelyét nem nézi, sem az innep-
 pel nem gondol, hanem mindönkor el iar az eu dol-
 gában.

Es látam az ezentiriben is az embörök tetemeht-
 de azt meg nem ismerhetém közölők melléjk volt

NE VEZŐM
 KÖNYVECHKET AZ IO
 vian, elctnek könyvűnek, nem azért, hogy
 mennyű dolgokat forgatnék eih, de miert
 elctben forog, es kiualképpen ez elct
 igyeköztem benne, az Istenből adot
 rént, azért adtam ez nevet ne-
 Z embörök elcti az
 harom dologban al:
 chetegben, a mely I
 vagyon, kitől mind
 es fundamentom

RMK I. 217b.

előnye

A1b

RMK I. 217b.

A 4a

(Fénykép a németújvári francsek példányi-
ról.)

[Frankovith G.]: [Raknos... könyv.] [Német-
újvár 1582-1585 között.] [1. kiad.]

A2a

A3b

(Németújvár Franc.)

Istén velem, ez volt egész oka, ennek ez
 részbeni vasfomnak.
 Mivel hogy kedig az Ur Isten / Nomos
 Wajm / az szbt vasflokban belbözöttöt zama-
 dekl, az emeg am mentseget elotteret
 romhoz legon, boz mind igaz latotom, sz bi-
 mindonok ellen ibi legeterok. Nektok ayan
 ere ez kis könyvet, valami ez munká, es
 k hogy megvétel, to m
 pul. biznosfog
 az az en munká
 vedot az en fsten
 az munkánál
 pul. bote
 me
 tud
 20

es az tudomának eredeti,
 ből indultunk. A mint az

stonnunk való veligbelijekir meg ismerék
 hogy meltilan volt az magalmazas a kiuel il-
 lettenek, es hogy ez tudomány is nem csak él-
 zomben, de meeg ez velagbol való ki mulasom
 vian is, sok emböröknek zolgallyon.

Ez azért tanichom: hogy az orvoslusnak
 tudományit a mellyel fsten zeretöt engümir-
 ua hagygyam. Es egy b allapattytis mint in at-
 yafiny zeretédönnek in g iclonchem. Hogy
 értekek az okát, es az tudománinak fundamen-
 tom it haunan legyon, mellyel az fsten zere-
 zöt. hogy a mikor kellethik az emböröknek okir-
 éllyenek ez vian véle, es la jak meg ha igaz
 volt ez veligi emböröknek reyam való irézf-
 gük: ragy igaz beulchsege a mellyel zemi sok
 nyomorultnak zolgaltam.

Kibizattak gyakorlati azzal, hogy sobad
 nen tanultam az orvoslást es az ayin deket.
 Azért hogy meg látszák mindnök elot, ta-

TEKINT

ES NEVESEI KEV
 tizletös Vraknak, Sz
 es az eger polgari
 vranuk, az Vr kati
 in kegyelmet ken
 zolgaltatya
 varafa t
 znek, his
 anitue de
 es aza
 yanlya.

Zemb

petláz utyabatta Es hogy
 az fsten ayan dekjty gyakor-
 ki nem elég magának: bane
 hogy sok kilomb kik fele a
 ftennek közre
 en bolchsegeb pul
 egy más segedsseget.

En Sopron városában immár